

Svaki šesti par u Hrvatskoj
suočen je s neplodnosti
ili smanjenom plodnosti.

NEPLODNOST

niste sami

PLODNOST I NEPLODNOST

Neplodnost je bolest reproduktivnog sustava koja se definira kao izostanak kliničke trudnoće nakon 12 ili više mjeseci redovitih nezaštićenih odnosa.

Prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), u svijetu postoji 60 do 80 milijuna neplodnih parova. U Hrvatskoj se također svaki šesti par u reproduktivnoj dobi suočava sa smanjenom plodnosti ili neplodnosti i potreban mu je neki oblik pomoći pri reprodukciji. Svjetska zdravstvena organizacija neplodnost je klasificirala kao bolest prije dvadeset godina, a prema zaključcima Parlamenta Europske unije ovakva učestalost neplodnosti značajan je čimbenik demografske krize.

Imati dijete, odnosno biti roditelj, snažna je ljudska životna potreba. Za ženu su trudnoća i majčinstvo izrazito naglašene razvojne prekretnice. Nemogućnost ostvarivanja roditeljstva i neuspjesi u liječenju neplodnosti mogu biti emocionalno i psihološki vrlo negativna i neugodna iskustva.

Postupci liječenja neplodnosti predstavljaju jedan od značajnih napredaka medicine u posljednjih 50-ak godina. Uz optimalno liječenje, dostupnost i pravodobni početak liječenja, danas roditeljima može postati i do 80% osoba koje nekada zbog neplodnosti ne bi imale djecu. Iako su uzroci neplodnosti najčešće fiziološki, kod mnogih osoba neplodnost snažno utječe na psihološke i socijalne aspekte zdravlja.

JA SAM... NEPLODAN / NEPLODNA

“O našoj neplodnosti godinama nisam pričala nikome – ni obitelji, ni prijateljima. Šutnjom smo se lakše nosili s tugom i boli. Tek nakon rođenja kćeri bili smo spremni progovoriti o našem putu i svemu što smo prošli.”

Neploidne osobe bez odgovarajuće društvene potpore na početku liječenja sklone su razvijanju simptoma depresije:

- neprekidno razmišljanje o vlastitoj neplodnosti
- osjećaj bespomoćnosti i gubitka kontrole
- osjećaj izoliranosti, krivnje ili bezvrijednosti
- česte promjene psihičkog stanja – tuga, ljutnja, tjeskoba, ravnodušnost
- teškoće pri obavljanju svakodnevnih aktivnosti, umor i nedostatak energije
- nesanica / poteškoće sa spavanjem ili prehranom.

Iako se dugo vremena neplodnost smatrala isključivo ženskim problemom i bolešću, činjenice pokazuju da je uzrok neplodnosti podjednako zastupljen i kod žena i kod muškaraca. Dijagnoza neplodnosti kod mnogih muškaraca dovodi u pitanje njihovu muškost i upravo je to razlog zbog kojeg se o muškom faktoru neplodnosti uopće ne govori.

Nemogućnost ostvarivanja i zadržavanja trudnoće predstavlja raširen zdravstveni problem. Osim toga, parovi koji se suoče s neplodnosti često se osjećaju izoliranima. Rijetko se javno progovara o osobnim iskustvima neplodnosti, a društvo u cjelini teško se nosi s tom složenom problematikom. Neplodnost na žalost i dalje predstavlja tabu temu, što pridonosi izostanku odgovarajuće društvene potpore. Dostupnost informacija, podrške i preporuka olakšava put kroz neplodnost i neplodnim osobama šalje poruku da na tom putu nisu same.

ŠTO UČINITI

“U mojoj se okolini o tome ne priča i to me užasno ljutilo. Mi smo rekli svakome tko je pitao i prihvatili neplodnost kao još jednu životnu borbu koja će nas ojačati. Bili smo tužni, ali sigurni da krećemo s liječenjem. Naša priča potaknula je dva para da potraže liječničku pomoć.”

Razgovarajte s partnerom

Vi i vaš partner ste tim i tijekom ovog razdoblja trebate pomoći jedno drugome. To ne znači da morate osjećati isto u isto vrijeme, što je jedna od najčešćih zamki za parove s problemom plodnosti, nego da trebate obraćati pozornost na ono kroz što vaš partner prolazi. Prihvatite da je neplodnost kriza i jedan od najtežih izazova s kojim ćete se ikada suočiti. Nemojte biti ljuti i kriviti sebe i(li) partnera. “Mogao/la sam, trebao/la sam, nisam...” ne pomaže.

Razgovarajte s obitelji i prijateljima

Kada budete spremni, podijelite svoje osjećaje u krugu obitelji i prijatelja. Potaknite ih na pitanja, budite spremni objasniti. Ako se s problemom neplodnosti suočavaju prvi put, vrlo vjerojatno nemaju predodžbu o tome kroz što prolazite. Prihvatite pomoć i podršku.

Informirajte se

Čitajte i informirajte se o svojoj dijagnozi te o mogućnostima liječenja. Razgovarajte i pitajte svojeg liječnika i parove s istom dijagnozom što vas zanima. Razumijevanje medicinskih postupaka tijekom liječenja iznimno je važno da biste mogli donijeti informiranu odluku za sebe. Rodina brošura NEPLODNOST može vam biti od pomoći.

Potražite podršku osoba koje se suočavaju s neplodnosti

Osim što psihološki osnažuje parove i pruža im informacije o mogućnostima liječenja, pravima i metodama potpomognute oplodnje, pravodobno uključivanje u grupe podrške u kojima neplodni parovi susreću druge osobe sa sličnim poteškoćama povezano je i s poboljšanjem kvalitete uvjeta rada medicinskog osoblja i drugih djelatnika u zdravstvu te s poboljšanjem komunikacije između pacijenta i liječnika.

Potražite psihološku pomoć

– individualno ili kroz grupe podrške.

JA SAM... ČLAN OBITELJI ILI PRIJATELJ OSOBE KOJA SE SUOČAVA S NEPLODNOŠĆU

“Moj sin i snaha su mi prije dvije godine rekli da ne mogu bez medicinske pomoći ostvariti trudnoću te da ih čeka vjerojatno dug i težak put do bebe. Rado bih pomogla, rekla nešto, pitala, ali nekako osjećam da odbijaju svaki razgovor o tome.”

Što reći?

- ▶ Ne ignorirajte problem.
- ▶ Informirajte se o procesu liječenja.
- ▶ Iskažite podršku, ponudite pomoć. Bez očekivanja i ljutnje osobi koja se bori s neplodnošću ostavite na izbor hoće li i u kojoj mjeri prihvatiti vašu pomoć.

Što ne reći?

- ▶ I... ima li nešto novo kod vas?
- ▶ U našoj obitelji nikada nitko nije imao problema s tim!
- ▶ Ne brini se, susjeda od prijateljice je...
- ▶ Trebaš se samo opustiti!
- ▶ Uvijek možete posvojiti dijete.

“Prije pet godina, otac mog učenika pitao me:

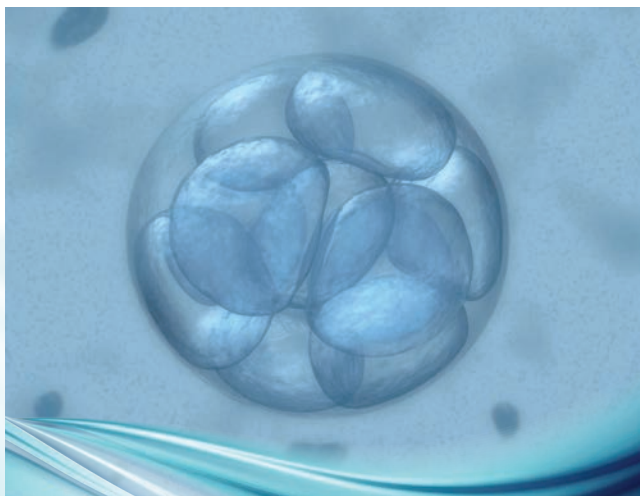
– Profesoric, imate li djece?

Odgovorila sam mu da nemam. Otac me gledao u čudu i izjavio:

– Da nemam djecu, ubio bih se.

Kako sam se tada osjećala? Nemam riječi kojima bih opisala te osjećaje tuge, boli, jada, nepotpunosti, prikraćenosti, čežnje...”

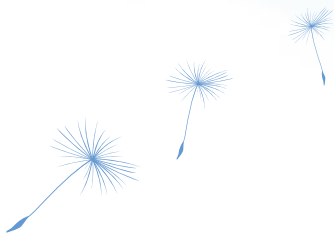

“Nakon 14 godina iščekivanja roditeljstva srce nam je kao staklo, samo čekamo kada će puknuti. A nikako da se pomirimo s time da smo možda baš mi odabrani za život bez djeteta.”

Projekt “Zajedno za plodnost – Osnaživanje i socijalna podrška parovima koji se suočavaju s neplodnosti” udruga RODA pokrenula je 2015. godine. Sveobuhvatni cilj projekta je pružanje psihosocijalne pomoći parovima koji se suočavaju s dijagnozom neplodnosti, psihološkim osnaživanjem, osvještavanjem okoline za njihove psihosocijalne potrebe te podizanjem svijesti o potrebi odgovarajućeg informiranja i aktivnog pristupa liječenju.

Tiskanje ovog letka financijski je pomogao Grad Zagreb.

Kontakt:

Roditelji u akciji – Roda

Čanićeva 14

10000 Zagreb

E-mail: neplodnost@roda.hr